

Iskola, tanulás, kreativitás

Cseh Györgyi
ügyvezető
Qualitas T&G Kft., Szeged

Kreativitás

Önök kreatívak?

Az önök gyermeke kicsiként kreatív volt?

Most kreatív?

Milyen a kreatív gyerekek?

A kreatív gyerekek az, aki nincs benn az iskolában.
(Vass Vilmos)

Kreativitás?

„Amikor valaki azt mondja nekem, hogy ő nem kreatív, azt gondolom, még nem tudja, mit jelent a kreativitás.”

Sir Ken Robinson

Amiről ma szó lesz...

- Néhány fogalom áttekintése
- Kreativitás a ma iskolájában
- Tehetség, kreativitás a holnap iskolájában

NÉHÁNY FOGALOM ÁTTEKINTÉSE

Képzelet

Képzelet: a kreativitás forrása.
A képzelet az emberi tudat legnagyobb ajándéka.

- **Múlt:** kiléphetünk az itt és mostból
- **Jelen:** más szemszögből nézhetjük
- **Jövő:** képzeletben átgondolhatjuk jövőbeli lehetőségeinket...

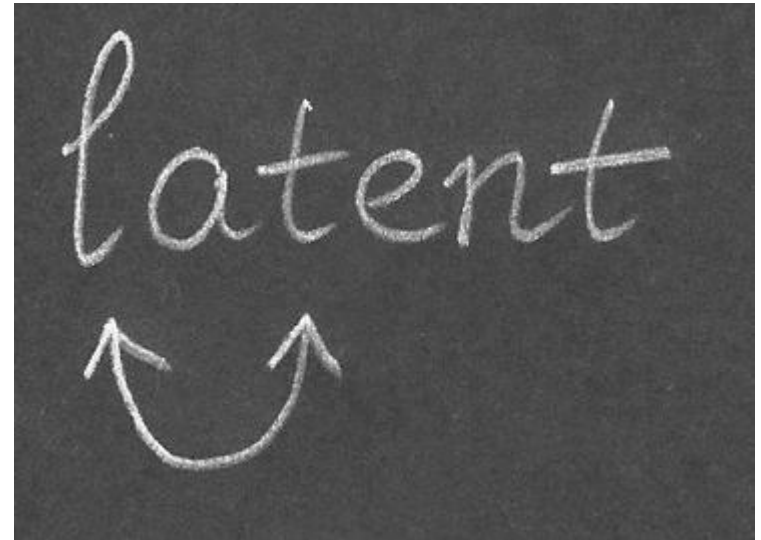
Kreativitás fogalma

- A kreativitás azt jelenti, hogy munkára fogjuk a képzeletünket, a kreativitás alkalmazott képzelet...
- Kreatívnek lenni annyi, mint cselekedni... A kreativitás nem valami elvont fogalom - kreatívnek lenni csak valamiben lehet: a matematikában, a gyártásban, az írásban, a zenében, az üzleti életben, bármiben...

A tehetség fogalma

Renzulli-féle modell

Magyar Génius Portál

- átlag feletti általános képességek,
- átlagot meghaladó speciális képességek,
- kreativitás,
- feladat iránti elkötelezettség.

Átlag feletti általános képessegek

Ide tartozik például a magas szintű elvont gondolkodás, fejlett anyanyelvi képességek, jó memória, hatékony információfeldolgozási stratégiák stb. Ezek szerepe természetesen más és más az egyes speciális tehetség-területeken.

Átlagot meghaladó speciális képességek

Ezek adják meg a jellegzetességét a tehetségnek.
Gardner-féle csoportosítás szerint:

- nyelvi,
- zenei,
- matematikai-logikai,
- vizuális-téri,
- testi-mozgásos,
- szociális-interperszonális,
- intraperszonális.

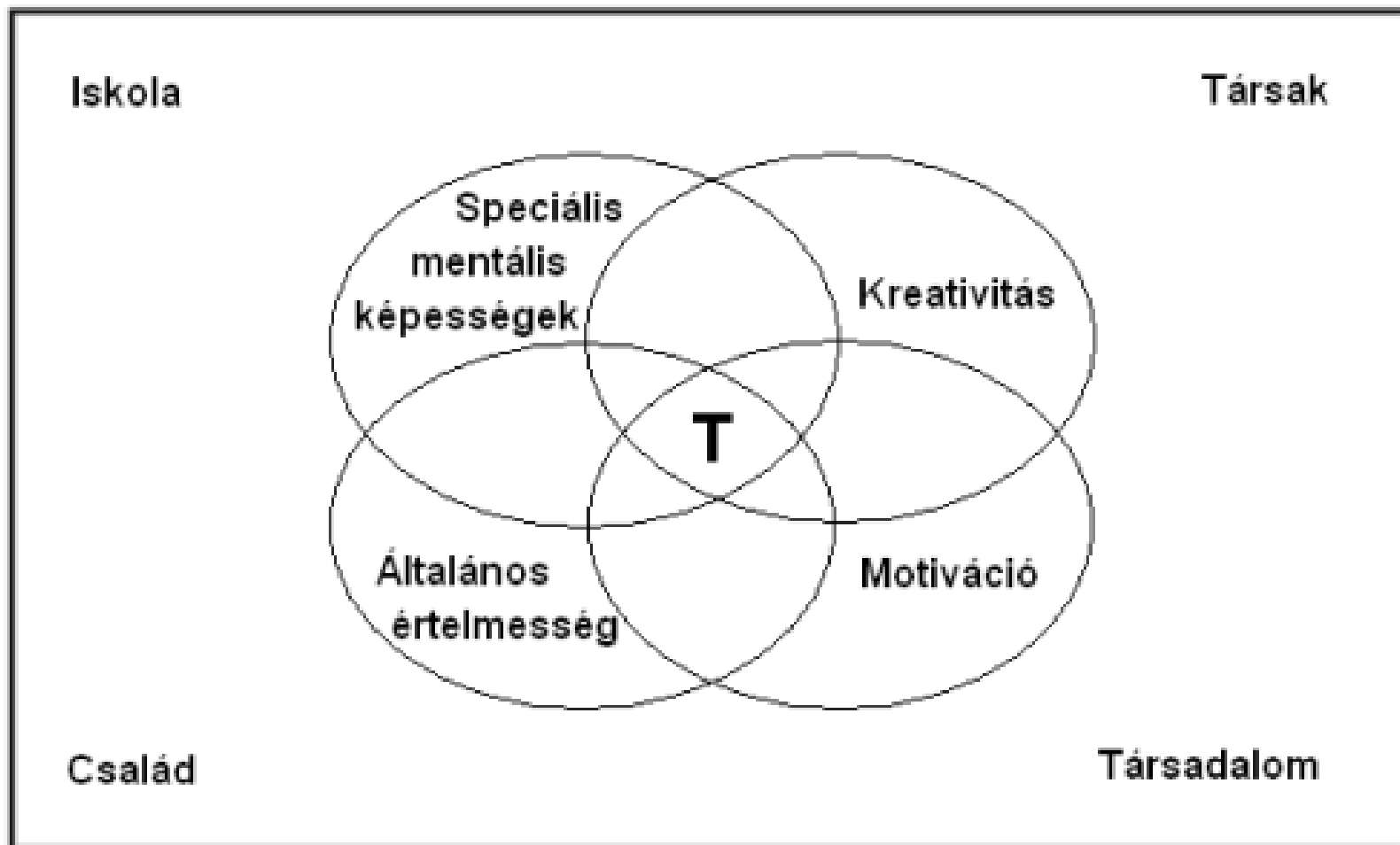
Kreativitás

A **kreativitás** is több elemből épül fel: originalitás, flexibilitás, fluencia, problémaérzékenység stb. Ez az összetevő is meghatározó a tehetség funkcionálásában.

Feladat iránti elkötelezettség

A feladat iránti elkötelezettség olyan személyiség-tényezőket foglal magába, amelyek a magas szintű teljesítményhez az energiát biztosítják: érdeklődés, versenyszellem, kitartás, emocionális stabilitás stb. A képességek bármilyen magas szintre is fejlődnek, e háttértényezők fejlettsége nélkül nincs magas szintű teljesítmény.

Czeizel féle modell

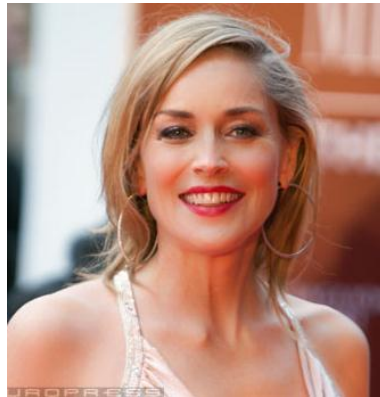

IQ - mensa

- A világ legintelligensebb emberei?
- Ez egy speciális képesség!

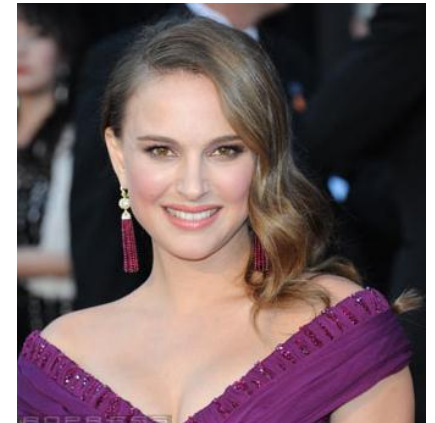
James Woods
180

Sharon Stone
160

Dolph Lundgran
160

Natalie Portman
150

Intelligencia

Az intelligencia a problémamegoldás képessége egy adott környezetben. (Gardner)

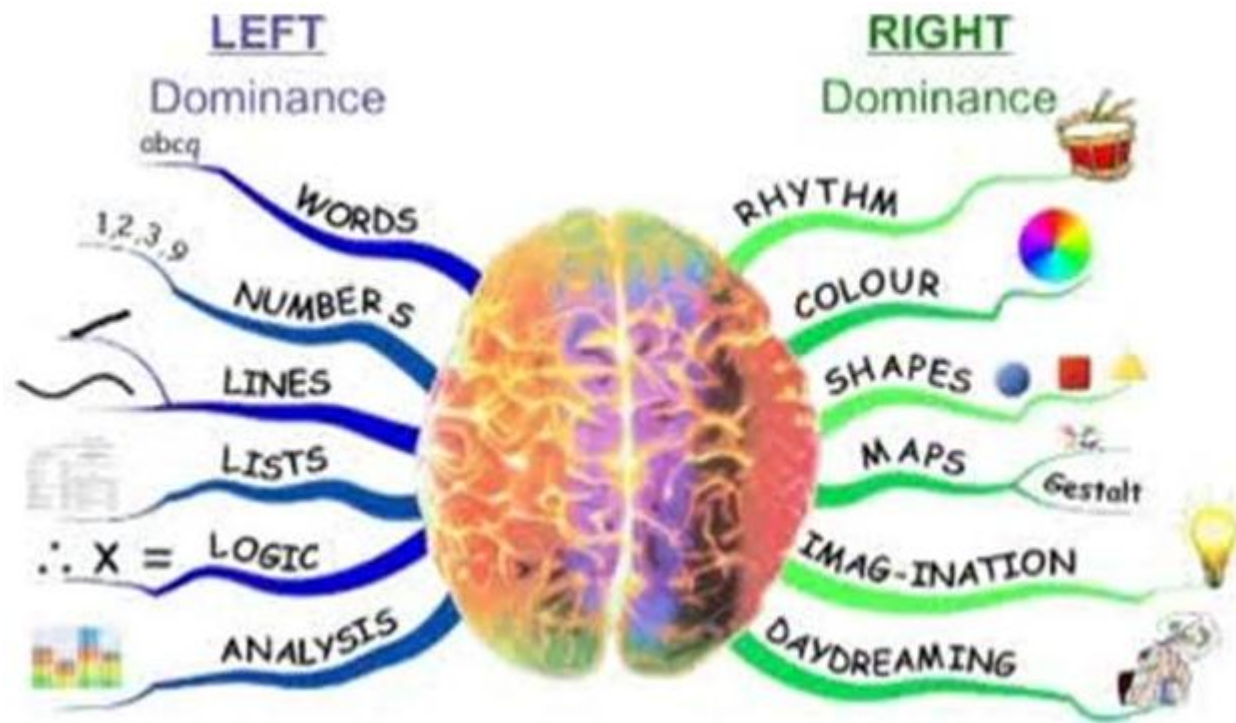

New-York, Bronx

Óceánia

Jobb és bal agyfélteke

Jobb és bal agyfélteke

Bal agyfélteke

- Logika
- Tények
- Gyakorlati gondolkodás
- Objektív
- Tudás
- Részletek
- Következetes
- Biztonság
- Beszéd, szavak
- Számok
- Listák
- Analízis
- Stb.

Jobb agyfélteke

- Érzelmek
- Képzelőerő, imagináció
- Szárnyaló gondolkodás
- Szubjektív
- Hit
- Egész
- Intuitív
- Kreatív
- Képekben gondolkodás
- Kommunikáció
- Ösztönösség
- Ritmus
- Színek
- Formák
- Álmod
- Stb.

Hol tartunk?

Áttekintettük a fogalmakat:
Képzelet, kreativitás, tehetség,
Intelligencia, jobb és bal agyfélteke

Következik egy jobb agyféltekés fiatalember!

Havasi Balázs

<http://www.youtube.com/watch?v=otzOpeSND5g&list=UUUJEXVXuZREKI0pRjtTjyKA&index=7&feature=plcp>

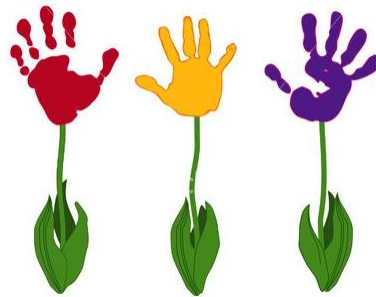
(1 perc 50mp)

<http://www.youtube.com/watch?v=94zzAIDB4wE>

Az iskola megöli a kreativitást?

KREATIVITÁS A MA ISKOLÁJÁBAN

A kicsiknek szárnyal a képzelete (+önbizalom!)

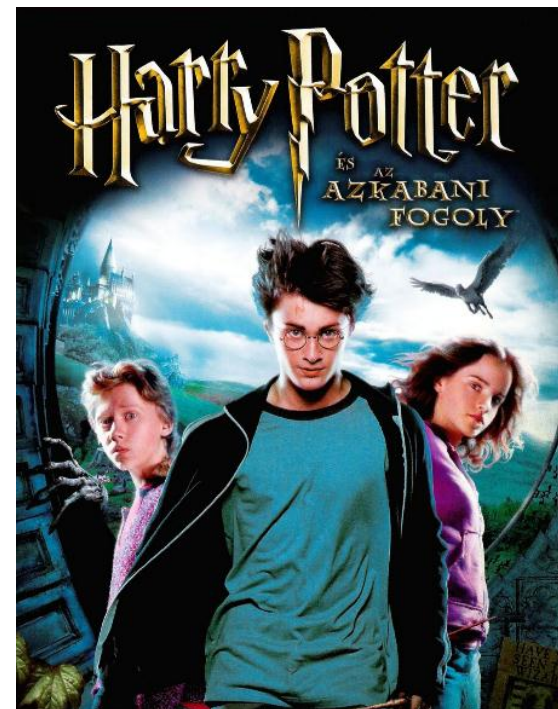

A mesék világa

VAJDAI KRISTÓF A 7 fejű sárkány

Az iskolába lépve...

Az idő átértékelődik

- Kérdések - miért?, hogyan?, milyen?
- Most nem érünk rá, mert nem tudjuk teljesíteni a tananyagot!
- Nincs hibázás - hibázás büntetése
- Érzelemgazdag légkör?

Iskoláskor eleje

Ösztönző környezet

- Érzékszervi (perceptuális) tanulás
- Felfedezései tanulás, próbaszerencse módszer
- Pszichomotoros tanulás
- Szociális tanulás

Pedagógus?

Hagyományos iskola

Perceptuális, mozgásos, szociális tanulót

Verbális tanulók táborába

Gyermeki kreativitás csökken!

Maga az iskola

- Szigorú és merev működés
- Kötött tanórák
- Meghatározott ülésrend
- Rutin
- Uniformizáltság
- Idő ⇒

Tantárgyak hierarchiája

Anyanyelv, matematika,

Idegen nyelvek

Természettudományok

Fizika, kémia, biológia

Humántudományok

Történelem, Földrajz, Társadalomtudomány

Testnevelés

Művészetek

Képzőművészet, zene, színházművészet, tánc

Egyebek

Tehetséges gyerekek, okos gyerekek

TEDx konferencia

Technology, Entertainment, Design -
technológia, szórakoztatás, dizájn

http://www.ted.com/talks/lang/en/ken_robinson_says_schools_kill_creativity.html

[SirKenRobinson_2006-480p-hu.mp4](#)

**Sir Ken Robinson mondja,
Az iskola megöli a kreativitást**

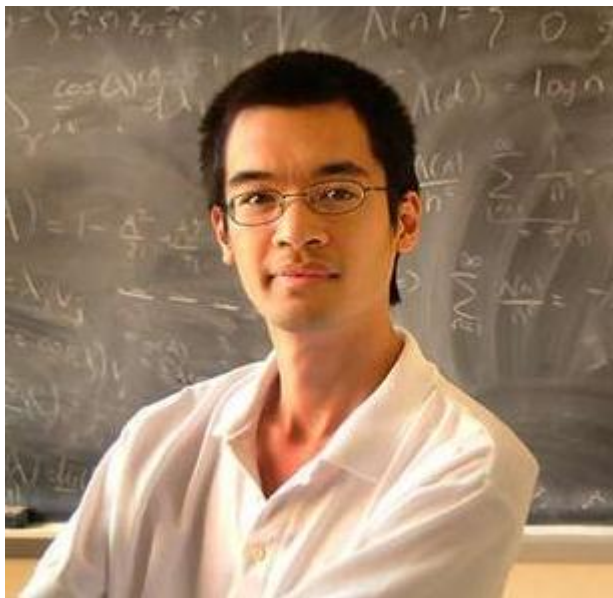
Miben tehetséges?

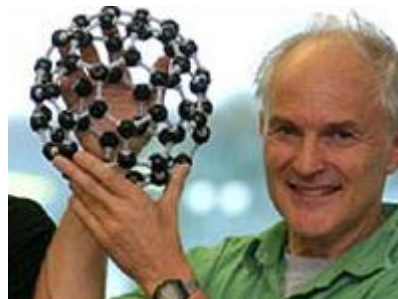
Gillian Lynn

Engedjük-e tévedni a gyereket?

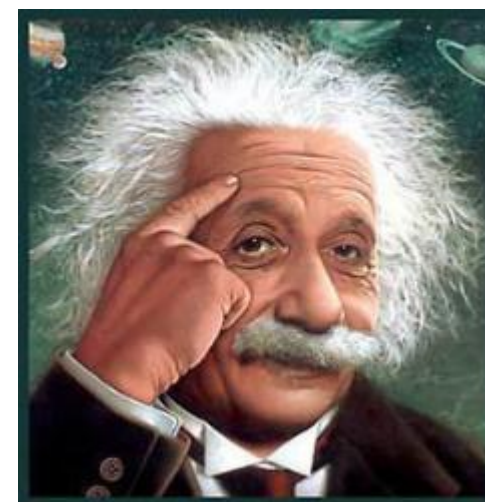
„Aki soha nem követett el hibát, soha nem próbált ki semmi újat.”

Terence Tao
Fields medal
(Matematikai Nobel-díj)

Sir Henry Kroto
95%

Albert Einstein

A tigris

Ezt én nem tudom...

"Ha azt hiszed, olyan messzire mentél, amennyire csak tudtál, még csak fele olyan messze vagy, mint amire képes vagy..."

Első nap

Negyedik nap

12-13 éves kor

Mindkét lábat kell edzeni!

Oktatás fejlesztése

Emelni kell a követelményeket!

„Akadémiai illúzió” (James Hemming)

A követelményszint emelése
önmagában nem fogja
megoldani a problémákat,
sőt fokozhatja azokat!

Evolucio vs. Revolucio

No Child Left Behind

Azonos figyelmet fordítunk-e a kompetencia egyes komponenseinek fejlesztésére?

3 komponens

tudás

készség/képesség

attitűd/motiváció

Ismeretek, tudás

Együttműködés,
felelősségvállalás,
döntéshozatal,
kreativitás,
megcsinálni tudás
képessége stb.

Érdeklődés, nyitottság,
elkötelezettség, törekvés
a fejlődésre, szándék a
jó dolgok csinálására

Lépcsőfokok a tanulásban

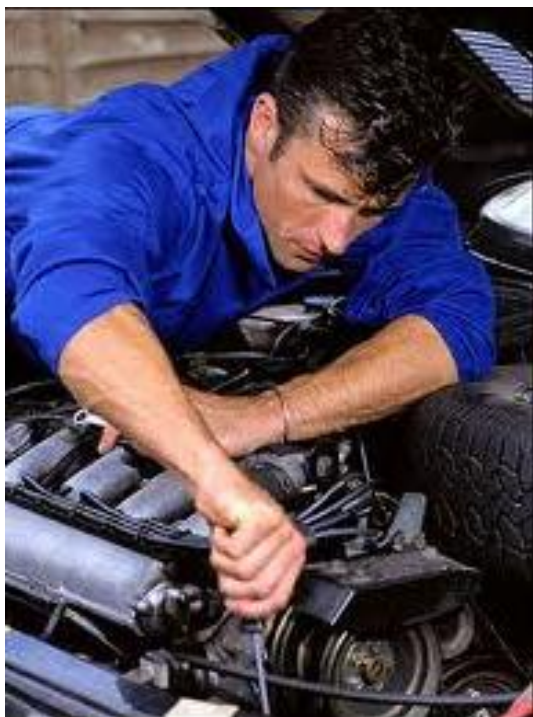
- Amit olvasok 10%
- Amit hallok 30%
- Amit látok és hallok (multimédia) 50%
- Amit megcsinálok (tevékenyen részt veszek) 80%

Mondd el és elfelejtem;

Mutasd meg és megjegyzem;

Engedd, hogy csináljam és megértem.

Magyar munkavállalók külföldön

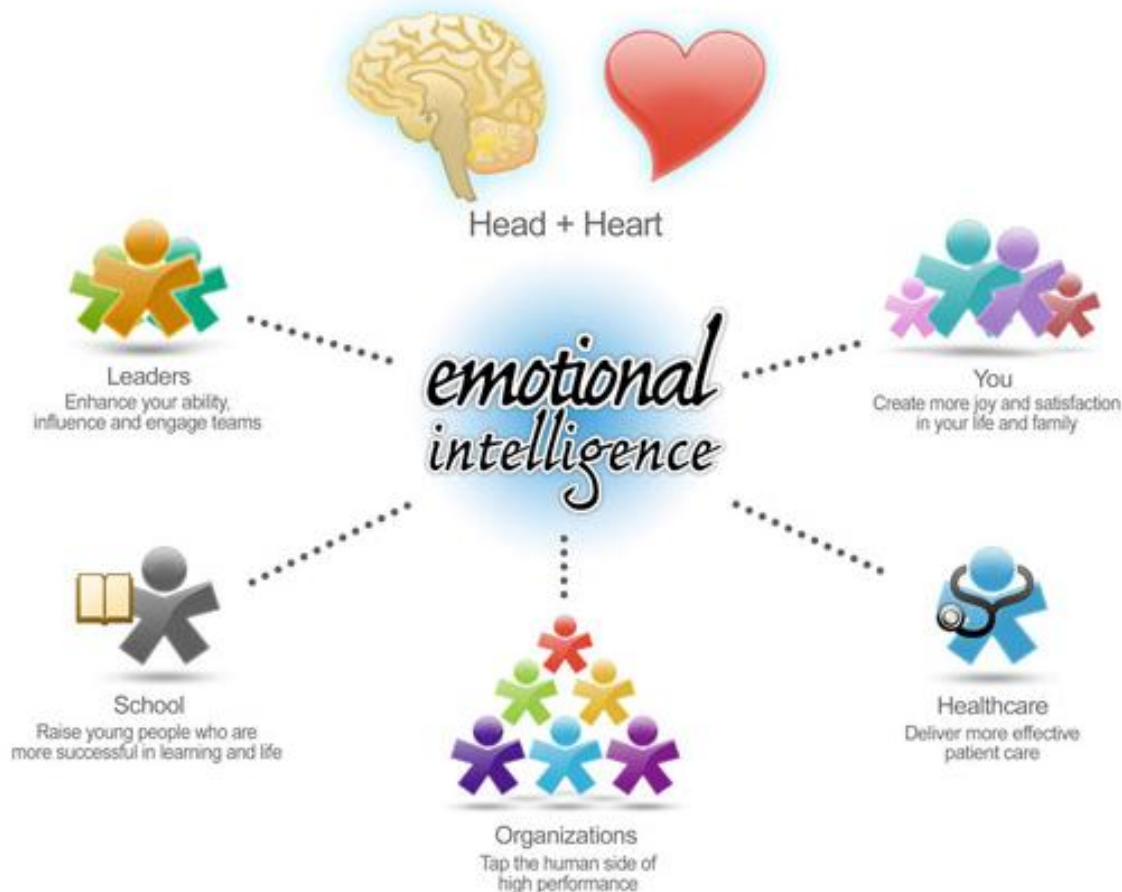

A tűzoltó

Hol vannak az érzelmek?

Létezni annyit jelent, mint érezni.

Készülünk az életre? Éljük!

A felsőoktatás az óvodában kezdődik.
A felsőoktatás az óvodában kezdődik?

Az iskola hatása a kreatív emberekre

„Egészen furcsa, hogy az iskolának - még a középiskolának is - milyen csekély hatása volt a kreatív emberek életére.”

Csíkszentmihályi Mihály

Steve Jobs

http://hvg.hu/video/20120706_steve_jobs_stanford_egyetem_teljes

Egy „másik” példa

Zongoraművész - szerkesztő

„De nem évezte ugye?”

„Hogy valaki jó abban, amit csinál, az nem elég ok arra, hogy egész életében azt csinálja.”

TEHETSÉG, KREATIVITÁS A HOLNAP ISKOLÁJÁBAN

Átmenet...?

Egyéni és csoportos tanulás az intézményekben

Az iskola belső környezete

A tanítási/tanulási gyakorlat (közvetlen hatás)

- Tanulásszervezés, módszertan
- Tanulási stílus (Kolb)
- A tanárok és a tanulók közötti interakciók
- Az osztályteremben használt anyagok, források (pl. IKT)
- A diákok munkafeladatainak minősége stb.

Kreatív iskola 1.

Tanulás 2.0

- Ingergazdag tanulási környezet
- A gyermek/tanuló megismerése
- A korhoz és a korhoz igazított működés (+2 óra)
- Affektív tényezők, motiváció, attitűdök

Kreatív iskola 2.

Hatékony együttműködés:

- bizalom
- alkotó légkör
- bátorság

(Kreatív műhely, projektek,
közösségi programok,
visszajelzés, értékelés,
kommunikáció, konfliktuskezelés)

Kreativitás tanítása - elősegíteni mások kreatív munkáját

Például:

- Nyitott kérdéseket teszünk föl, amikor több jó megoldás létezik (divergens gondolkodás)
- Csoportban dolgozunk közös projekteken, használva az egyéni képzeletet
- Összefüggésbe hozunk különböző látásmódokat
- Megvizsgáljuk a közöttük lévő feszültségeket, ellentmondásokat

Azaz kreatívan tanítunk!

Kreativitásra tanítás feladatai

- Bátorítás
- Azonosítás
- Fejlesztés - csoportos és önálló kreatív munkához szükséges készségek fejlesztése
  - Kísérletezés, kutatás, hibázás, nem kritizált teremtő gondolatok, gondolatok és érzések kifejezése, technikák, intuíció, játék az ötletekkel, próba, gondolatok kritikai értékelése

A tánc hatása - Dance United

Összpontosítás, fejleszti az önbecsülést, rendre és fegyelemre szoktat, megoldanak helyzeteket, együttműködés, kapcsolatteremtés, magabiztosság, fizikai és művészi szigor, mások szemszögéből ránézni a dolgokra stb.

Ha valaki tehetséges...

- Liz Varlov a Londoni Szimfonikus Zenekar brácsása
- Dame Evelyn Glennie dobos
- Derek Paravicini

- Minden ember, minden gyerek egyedi

Új paradigmák

Gyorséttermi modell	Michelin csillag
Szabványosított minőség	Egyedi minőség
Ipari modell	Mezőgazdasági modell
Lineáris	Organikus

Kreatív munkahely - Google

Fejlesztések
50%-a a
kreatív
szobában
között 20%-nyi
idő alatt
született!

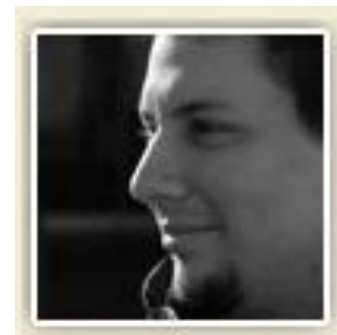

Csak Google?

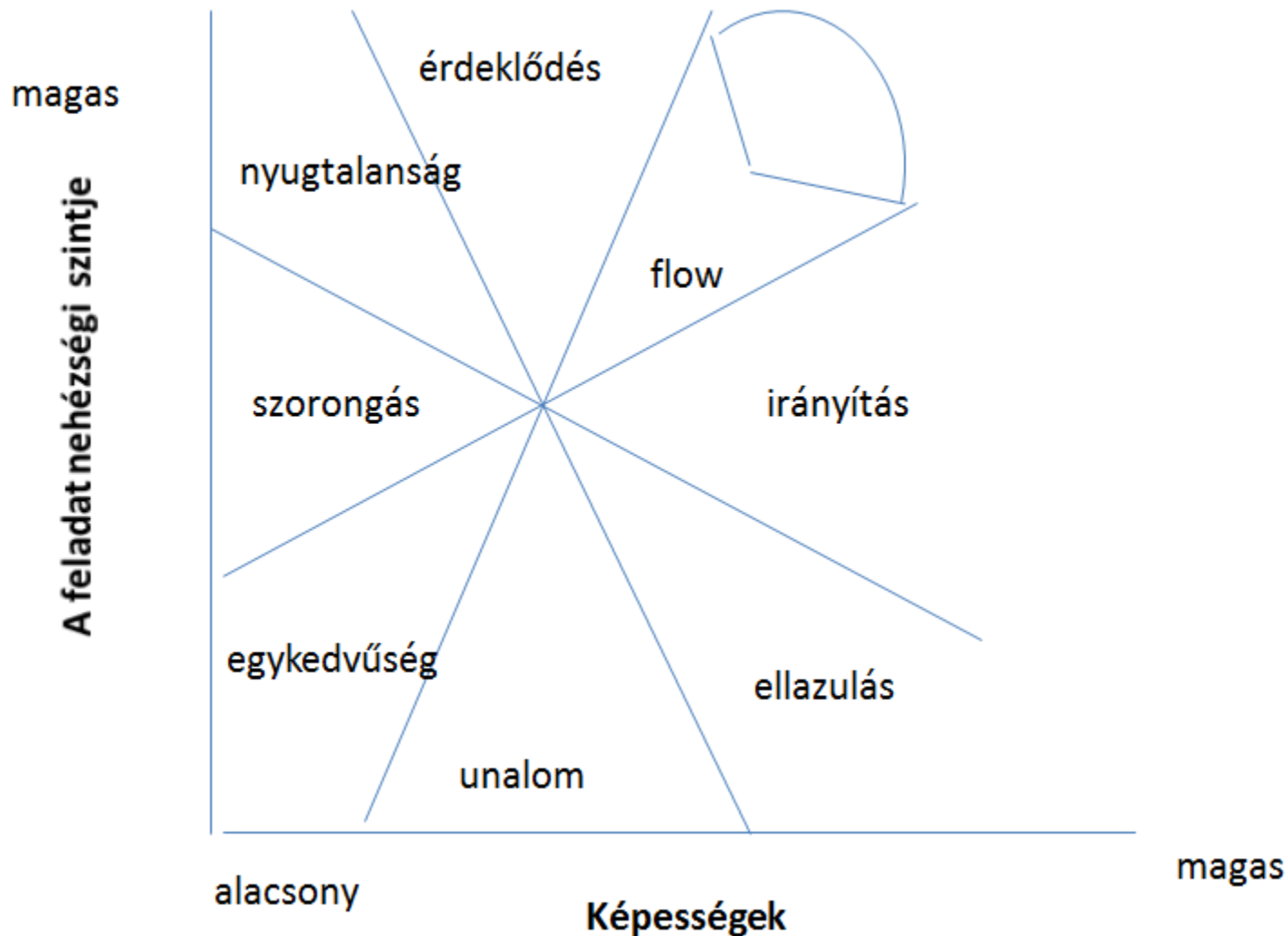
NEM!!!

Qualitas^{T&G}
Tanácsadó és Szolgáltató Kft.

És az iskola is!

Életminőség optimum - flow

„Lépj ki a dobozból, mert többre vagy képes, mint gondolod.”

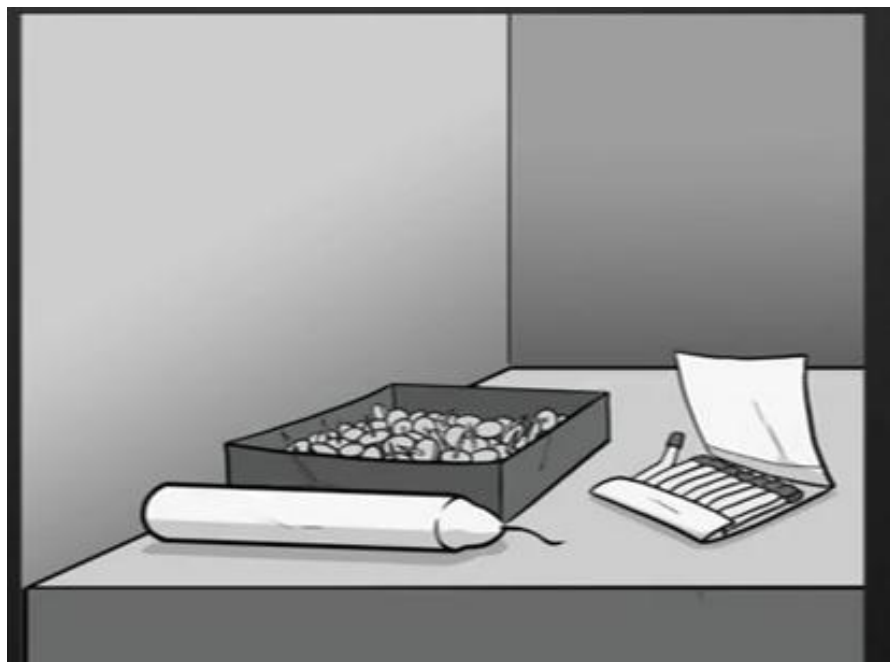
Motiváció 3.0

- Lépj ki a dobozból!
- Czeizel modell

[DanielPink_2009G-480p-hu.mp4](#)

Gyertyaprobléma

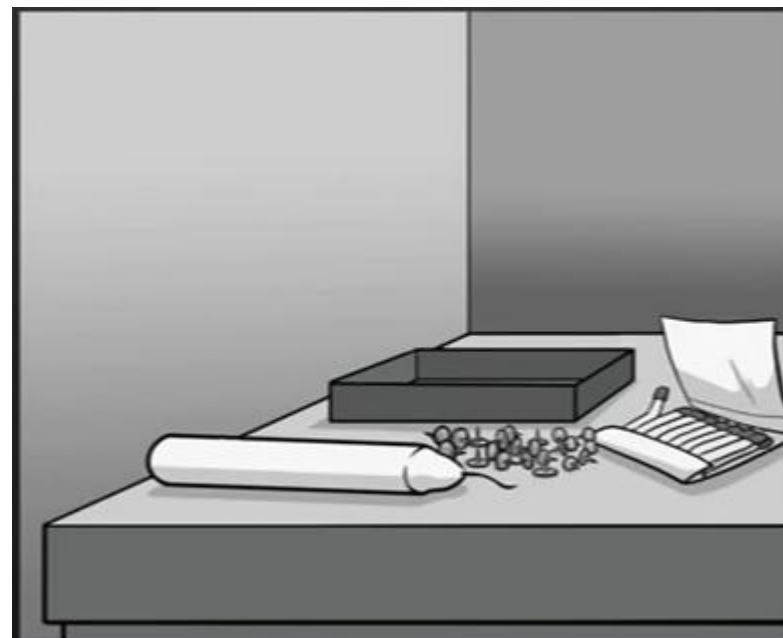
Kísérlet - Princeton Egyetem

Mérem	az időt!
<p>Felmérjük, hogy átlagosan mennyi ideig tart megoldani a problémát!</p>	<p>Jutalom Leggyorsabb 25% - 5 dollár Leggyorsabb - 20 dollár</p>

Ösztönzés, jutalom

- Élesítse az elmét, felpörgesse a kreativitást
- Elhomályosítja a gondolkodást, blokkolja a kreativitást
- Külső motivátorok: ostor és mézesmadzag

Új kísérlet

Mi történt?

- Az ösztönzött csoport „rávert” a másokra!
- Ha, akkor néhány szabály, világos cél
- Nyitott gondolkodás
a vágy, hogy valamit azért csináljunk, mert számít, mert szeretjük, mert érdekes, mert valami fontos dolog részesei vagyunk

Az előadáshoz felhasznált irodalmak

1. Sir Ken Robinson (2011): *Az alkotó tér*. HVG Könyvek, Budapest
2. Sir Ken Robinson (2010): *Az alkotó elem*. HVG Könyvek, Budapest
3. Csíkszentmihályi Mihály (2009): *Az öröm művészete*. Nyitott Könyvműhely, Budapest.
4. Vass Vilmos (é.n.): *A kreatív iskola*. Tanulmány
5. Magyar Géniuszt Portál
6. Daniel Pink (2010): *Motiváció 3.0*, HVG Könyvek, Budapest

Köszönöm figyelmüket!

Cseh Györgyi

Qualitas T&G Kft.

www.qualitas.hu

qualitas@qualitas.hu

+36-20/9577-356